

عنوان: نقش تعدیل گر تاب آوری در رابطه‌ی بین خوردن هیجانی با نشانه‌های پرخوری

سخنران: فاطمه ایمانی

چکیده: پرخوری، اصلی‌ترین و شایع‌ترین نشانه در انواع اختلالات خوردن، شامل اختلال بی‌اشتهایی عصبی، پراشتهایی روانی و اختلال پرخوری است که پیامدهای جدی جسمانی و روانی به همراه دارد؛ از این رو پرداختن به عوامل خطر پیش‌بینی‌کننده‌ی پرخوری از اهمیت برخوردار است. یکی از رفتارهای آشفتگی مهم پیش‌بینی‌کننده‌ی پرخوری، خوردن هیجانی است. خوردن هیجانی به معنای خوردن غذا در پی سرنخ‌های برانگیزاننده‌ی هیجانی به جای نشانه‌های فیزیولوژیک درونی است و می‌تواند زمینه‌ساز ابتلا به رفتارهای مختل خوردن جدی‌تر باشد. رفتارهای غذا خوردن آشفتگی، در بین دانشجویان دختر و پسر نسبتاً شایع است و محیط دانشگاه و زندگی دانشجویی، با توجه به محدوددهی سنی اکثر افراد شاغل به تحصیل و تنوع عوامل استرس‌زا، یک محیط پرخطر برای درگیر شدن با اختلالات خوردن و به ویژه رفتارهای پرخوری است؛ بنابراین توجه به مولفه‌های محافظت‌کننده در برابر رفتارهای مختل خوردن اهمیت دارد؛ در این راستا، یکی از عوامل محافظت‌کننده‌ی مثبت در برابر اختلالات خوردن، تاب‌آوری است. هم‌چنین تاب‌آوری یک مفهوم کلی و شامل مولفه‌های مثبت دیگری مانند حمایت اجتماعی، مقابله‌ی هیجانی و مقابله‌ی موقعیتی می‌شود که تاثیر هرکدام بر رفتارهای خوردن قابل بررسی است. هدف از این مطالعه، پیش‌بینی نشانه‌های پرخوری از طریق خوردن هیجانی با تعدیل‌گری تاب‌آوری (حمایت اجتماعی، مقابله‌ی هیجانی، مقابله‌ی موقعیتی) در دانشجویان دختر بود که در قالب پژوهش کاربردی از نوع همبستگی انجام شد. به این منظور، گروه نمونه از دانشجویان دختر دانشگاه‌های شهر تهران به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب و سه پرسشنامه‌ی مربوط به پژوهش شامل مقیاس پرخوری، زیرمقیاس خوردن هیجانی از پرسشنامه‌ی رفتار خوردن داچ و مقیاس ارزیابی تاب‌آوری توسط ۲۹۱ نفر نمونه، تکمیل شدند. برای تحلیل اطلاعات مربوط به بررسی نقش تعدیل‌گر زیرمقیاس‌های تاب‌آوری در رابطه‌ی بین خوردن هیجانی و نشانه‌های پرخوری، از روش آماری تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتبی استفاده شد و یافته‌ها نشان دادند که اثر تعاملی خوردن هیجانی و حمایت اجتماعی؛ و هم‌چنین اثر تعاملی خوردن هیجانی و مقابله‌ی هیجانی، در پیش‌بینی نشانه‌های پرخوری، از نظر آماری، معنادار بود و این دو مولفه‌ی تاب‌آوری، رابطه‌ی خوردن هیجانی و نشانه‌های پرخوری را تعدیل و تضعیف می‌کنند؛ اما اثر تعاملی خوردن هیجانی و مقابله‌ی موقعیتی در پیش‌بینی نشانه‌های پرخوری، از نظر آماری، معنادار نبود و مقابله‌ی موقعیتی نقش تعدیل‌گر در این رابطه ندارد. به طور کلی از یافته‌های مطالعه می‌توان نتیجه گرفت که کارکرد تاب‌آوری و هر یک از مولفه‌های حمایت اجتماعی، مقابله‌ی هیجانی و مقابله‌ی موقعیتی در ارتباط با رفتارهای مختل خوردن، تحت تاثیر شرایط و ویژگی‌های شخصی منحصر به فرد افراد است که در موقعیت‌های مختلف، اثرات متفاوتی را به دنبال دارد و شناسایی نحوه‌ی دقیق اثرگذاری این عوامل بر رفتار خوردن و طرح‌ریزی برنامه‌های درمانی موثر، در گرو اجرای مصاحبه‌های بالینی و شناخت دنیای پدیدارشناسانه‌ی افراد مبتلا و در معرض خطر است.

واژگان کلیدی: پرخوری، تاب‌آوری، خوردن هیجانی، دانشجویان

زمان برگزاری: دوشنبه ۲۹ آبان ساعت ۱۴

مکان برگزاری: دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، کلاس ۳۱۴